

На основу члана 28. став 1. Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009 - даље: Закон) и члана 25. Статута Медицинског факултета у Нишу (у даљем тексту Факултет), Савет факултета, на седници одржаној 17.09.2012.године донео:

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА Медицинског факултета у Нишу

1. Основне одредбе

Члан 1.

Овим Правилима заштите од пожара (даље: Правила) уређује се организација и мере заштите од пожара у циљу спровођења и унапређења заштите од пожара и спречавања и отклањања опасности од избијања и ширења пожара, спасавање имовине и лица угрожених пожаром у свим просторијама Факултета у складу са Планом евакуације и упутствима за поступање у случају пожара, утврђеним овим Правилима.

Овим Правилима уређује се и начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара и обавезе лица оспособљених за обављање послова заштите од пожара и других запослених.

Члан 2.

Заштита од пожара, у смислу ових Правила, представља скуп мера и радњи које Факултет предузима ради остваривања циљева из члана 1. ових Правила.

Члан 3.

Заштита од пожара организује се и спроводи непрекидно у свим објектима Факултета, у складу са Законом, другим прописима и овим Правилима.

2. Организација заштите од пожара

Члан 4.

У објектима факултета, као и на просторима око њих, у циљу отклањања узрока пожара, спречавања избијања, ширења и гашења пожара, спасавања људи и имовине угрожених пожаром, односно ради постизања што веће безбедности објеката, људи и имовине, примењују се нарочито следеће мере заштите од пожара:

1. Приликом пројектовања и извођења радова адаптације и реконструкције објекта, пословног простора, уградњи уређаја, опреме и инсталација, експлоатације и одржавања објеката примењују се законом прописани технички нормативи и стандарди заштите од пожара;
2. Објекти морају бити снабдевени хидрантима, апаратима и другом прописаном опремом и уређајима за гашење пожара, у складу са прописаним техничким нормативима и стандардима за заштиту од пожара;
3. Уређаји и инсталације: електричне, вентилационе, гасне, топлотне, громобранске, водоводне, канализационе и друге, у објекту морају се извести, односно поставити, тако да не представљају опасност од пожара. Запослени на одржавању истих дужни су да врше редовне контроле исправности наведених инсталација и опреме;
4. У просторијама Факултета забрањује се држање, складиштење и употреба лако запаљивих и експлозивних материјала (бензин, експлозиви и др.), који се не користе у обављању делатности Факултета. У просторијама у којима се држе или користе лако запаљиви материјали, а које су за то предвиђене, забрањено је пушење, употреба отвореног пламена, светиљки са пламеном, средстава за паљење, коришћење грејалица или других уређаја са усијаном површином;

5. У просторијама Факултета забрањује се држање боца са компримованим гасовима (азот, кисеоник, ацетилен и сл.), осим у простору који је за то одређен;
6. У просторијама Факултета забрањена је употреба моторног бензина и сличних запаљивих течности, за одмашћивање, прање и чишћење металних и других предмета;
7. Рад са запаљивим материјама и вршење других пожарно опасних радњи изван просторија које су за такве радње намењене, може се дозволити само под условом да су предузете одговарајуће мере заштите од пожара.
8. Отпаци, папир и други запаљив материјал, одлаже се на крају радног времена на за то одређена места – специјалне контејнере и износи из простора Факултета;
9. Ускладиштење робе, потрошног и другог материјала и амбалаже у магацинима мора се вршити према важећим прописима;
10. Пожарни путеви и путеви за евакуацију, прилази, пролази, улази, излази и степеништа морају бити прописно обележени, незакрчени, стално проходни и чисти, сходно важећим прописима и стандардима. За обележавање излаза у случају опасности и прве помоћи користе се прописане ознаке (по важећем Правилнику о обезбеђивању ознака за безбедност и здравље на раду ("Сл. гласник РС", бр. 95/2010).);
11. Прилази апаратима за почетно гашење пожара, хидрантима и разводним ормарима електричне инсталације морају бити лако доступни и незакрчени;
12. Уређаји, опрема и средства намењена за гашење пожара, као и уређаји и инсталације за аутоматску дојаву и сигнализацију и за гашење пожара, могу да се користе само ако одговарају важећим стандардима, односно уколико су снабдевени одговарајућим атестом и морају да се одржавају у исправном стању и о томе води уредна евиденција
13. У просторијама Факултета је забрањено пушење, а употреба решоа и сличних термоелектричних апарата дозвољена је само у посебно опремљеним просторима – чајним кухињама и лабораторијама;
14. Обавезно је искључивање термо-електричних апарата, уређаја и других грејних тела после употребе.
15. Громобранска инсталација мора бити изведена по одобреној техничкој документацији, проверавана и контролисана сходно важећим прописима и стандардима (редовна контроле и испитивања, после сваке поправке, удара грома и сл.).

Члан 5

За организовање и спровођење мера заштите од пожара на Факултету, одговорни су: Савет Факултета, декан, запослени који је одлуком декана одређен за лице задужено за послове заштите од пожара, руководилац Техничко-економске службе, као и сви запослени, у складу са законом.

Члан 6.

Савет Факултета у области организовања, спровођења и унапређења заштите од пожара доноси Правила заштите од пожара, као и друге опште акте из области заштите од пожара.

Савет Факултета једном годишње разматра извештај о стању организације заштите од пожара и степена безбедности запослених и студената, и предузима потребне мере у циљу унапређења заштите од пожара.

Члан 7.

Одговорност декана је:

1. организовање и спровођење мера заштите од пожара на Факултету, у складу са овим Правилима, Програмом обуке запослених из области заштите од пожара и другим актима који регулишу ову материју,
2. доноси Програм обуке запослених из области заштите од пожара, као и друге акте у спровођењу мера заштите од пожара,
3. доноси Одлуку о лицу задуженом за послове заштите од пожара,

4. одговоран је за примену прописаних и наложених мера и благовремено отклањање утврђених недостатака,
5. одговоран је за обезбеђење материјално-финансијска средства за улагање и одржавање опреме и уређаја и унапређење заштите од пожара и на бази расположивих средстава одобрава њихово коришћење,
6. обуставља рад у објекту у случају непосредне опасности од пожара или експлозије и налаже евакуацију запослених из угроженог простора,
7. стара се о потпуном и благовременом информисању запослених о стању заштите од пожара на Факултету,
8. покреће поступак за утврђивање одговорности запослених због неспровођења мера заштите од пожара на Факултету које може проузроковати, или је већ проузроковало, негативне последице.

Члан 8.

Лице оспособљено за послове заштите од пожара

Лице задужено за послове заштите од пожара је у обављању тих послова одговорно декану Факултета.

Лице стручно оспособљено за спровођење заштите од пожара има следеће дужности:

1. спроводи превентивне мере заштите од пожара утврђене Законом, другим прописима и овим Правилима;
2. редовно контролише функционисање уређаја за аутоматску дојаву пожара и у случају неисправности одмах предузима потребне мере за спречавање нежељених последица и довођење уређаја у исправно стање;
3. утврђује број и размештај противпожарних апарата, хидрантске и друге опреме, контролише њихову исправност и предузима потребне мере ради њихове замене, поправке, сервисирања и сличних интервенција;
4. периодично врши визуелну контролу елемената електроинсталације, те води рачуна да иста испуњава законске услове;
5. учествује у припреми Правила и других аката из области заштите од пожара и спроводи, тим актима утврђене, мере које су му стављене у задатак;
6. непосредно контролише спровођење утврђених или наложених мера заштите од пожара и у случају констатовања одређених неправилности и недостатака, због којих постоји непосредна опасност од избијања пожара, без одлагања налаже или предлаже хитно отклањање уочених неправилности или забрану рада;
7. прати прописе из области заштите од пожара, као и техничка достигнућа из те области и, у складу с тим, предлаже и предузима потребне мере ради унапређења заштите од пожара;
8. сарађује са свим извођачима радова при адаптацији и реконструкцији објекта са аспекта заштите од пожара;
9. редовно извештава декана о свим појавама, променама и проблемима из области заштите од пожара и предлаже предузимање конкретних мера; а у случају избијања пожара непосредно учествује у утврђивању узрока пожара и о томе подноси писмени извештај декану Факултета;
10. врши редовно обуку и обнову знања запослених, те води неопходну евиденцију о истој;
11. води прописану евиденцију, формира и чува документацију Факултета из области заштите од пожара;
12. редовно се обучава и стручно усавршава из области заштите од пожара и у том циљу похађа организоване курсеве, семинаре, вежбе и друге облике усавршавања, као и самостално употпуњава своје знање,
13. сарађује са инспекцијским органима;
14. обавља и друге послове из области заштите од пожара.

Члан 9.

Руководилац Техничко – економске службе има следеће дужности:

1. учествује у спровођењу превентивних мера заштите од пожара утврђене Законом, другим прописима и овим Правилима;
2. учествује у контроли спровођења утврђених или наложених мера заштите од пожара и у случају констатовања одређених неправилности и недостатака, због којих постоји непосредна опасност од избијања пожара, без одлагања налаже или предлаже хитно отклањање уочених неправилности или забрану рада;
3. сарађује са свим извођачима радова при адаптацији и реконструкцији објекта са аспекта заштите од пожара;
4. редовно се обучава и стручно усавршава из области заштите од пожара и у том циљу похађа све организоване курсеве, семинаре, вежбе и друге облике усавршавања, као и самостално употпуњава своје знање.

Члан 10.

Лице запослено на пословима обезбеђења објекта:

1. за време дежурства обилази објекат, просторије, уређаје и инсталације, а посебно места где постоји већа могућност избијања пожара, и о уоченим недостацима одмах извештава непосредног руководиоца и истовремено предузима све потребне мере ради спречавања настајања нежељених последица;
2. контролише исправност и размештај противпожарне опреме, о уоченим недостацима благовремено извештава непосредног руководиоца и предузима потребне мере ради пуне приправности и спречавања нежељених последица;
3. упозорава запослене у објектима на потребу придржавања предвиђених мера заштите од пожара и у случају када уочи да они то не чине и поред упозорења, одмах извештава непосредног руководиоца;
4. познаје и стално проучава мере заштите од пожара релевантне за објекат у коме обавља дежурство и извршава друге своје дужности утврђене Законом, другим прописима и овим Правилима;
5. редовно се обучава и стручно усавршава из области заштите од пожара и у том циљу похађа све организоване курсеве, семинаре, вежбе и друге облике усавршавања, као и самостално употпуњава своје знање по налозима непосредног руководиоца;
6. у моменту преузимања дужности (дежурства) увек мора да буде психофизички способно за обављање послова, јер у противном може бити удаљено са посла;
7. чува, уредно одржава и наменски употребљава личну и заједничку опрему којом је задужен, дужности обавља у уредној радној одећи, коректно се опходи према запосленима у објекту и према странкама;
8. благовремено предузима потребне мере заштите објекта у коме дежура, људства и имовине од разних хаварија, оштећења и сличних незгода;
9. о свим уоченим појавама, променама и проблемима у објекту у коме дежура, а који могу угрозити безбедност објекта, имовине и људства без одлагања обавештава непосредног руководиоца а у случају његове одсутности или недоступности - друга одговорна лица.

Члан 11.

Дужности наставника и стручних сарадника

Сви **наставници и стручни сарадници** одговорни су за спровођење мера заштите од пожара, за безбедност и заштиту студената од пожара у слушаонама, вежбаонама, лабораторијама и другим просторијама у којима обављају рад са студентима, и дужни су да:

- 1) у случају непосредне опасности од избијања пожара, у случају пожара и других опасности (експлозија, земљотрес и др.), нареде и спроведу евакуацију студената у току часа из угрожене просторије, односно зграде Факултета и пруже прву

медицинску помоћ повређеним, у складу са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара

- 2) удаље студенте и друга лица која не поштују прописане мере заштите од пожара из просторије у којој обављају рад са студентима;
- 3) користе просторије и наставна средства на начин којим не прети опасност од избијања пожара;
- 4) стално прате поступке студената и благовремено предузимају мере да не изазову пожар;
- 5) упознају студенте са правилним руковањем опремом, електричним и другим апаратима, грејним телима, пламеницима-горионцима и другим грејним уређајима са усијаним површинама или који варниче, у просторијама у којима обављају рад са студентима.

Наставници и стручни сарадници који раде у лабораторијама и лаборанти дужни су да:

- 1) спроводе у лабораторији мере заштите са samozапалјивим и запаљивим чврстим, течним и гасовитим материјама у складу са врстама тих материја;
- 2) држе у лабораторији највише 1 литар запаљивих течности;
- 3) обезбеде у лабораторији проветравање и рад дигестора и вентилатора, за време одмора, по потреби и за време наставе;
- 4) упознају студенте са посебним пожарним опасностима у лабораторијама, мерама заштите и поступком напуштања просторија у случају пожара, експлозије или друге незгоде;
- 5) врше сталну контролу количине и стања samozапалјивих и запаљивих материја у лабораторијама;
- 6) одреде број горионика-пламеника који могу истовремено да буду у употреби, као и размак од једног до другог пламеника.

Члан 12.

Сви запослени су одговорни за спровођење мера заштите од пожара и за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове заштите од пожара, и дужни су да:

- 1) спроводе мере заштите од пожара и поступају у складу са овим Правилима;
- 2) спроводе заштиту од пожара непрекидно, на свим местима и у свим објектима и просторијама Факултета који су изложени опасности од пожара;
- 3) учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром, ако то могу да учине без опасности за себе или другога;
- 4) се старају о одржавању и поправци машина, пећки и електричних апарата (ТВ, компјутери, штедњаци и др.), које користе у раду, у складу са техничким прописима и упутствима произвођача;
- 5) одмах пријаве лицу задуженом за послове заштите од пожара сваку употребу и пражњење апарата за гашење пожара;
- 6) поштују забрану коришћења хидраната за друге намене осим за гашење пожара;
- 7) поштују забрану уношења и коришћења у згради Факултета експлозивних материја, запаљивих течности и гасова осим: материја за лабораторије у сврху извођења наставе научноистраживачког рада и за чишћење;
- 8) спроводе мере заштите при промету, складиштењу и употреби експлозивних материја, запаљивих течности и гасова;
- 9) спроводе мере заштите при коришћењу покретних затворених судова за компримиране, течне и под притиском растворене гасове (боце са ТНГ гасом и др.);
- 10) у просторијама за складиштење угља и других просторија за ускладиштавање запаљивих течности и гасова, поштују забрану држања запаљивог материјала, заваривања, резања и лемљења, коришћења алата и уређаја који варниче, отворене ватре, уређаја са пламеном, и забрану приступа возилима која варниче;
- 11) на крају наставе, односно радног времена сваке смене затворе боце са гасом, искључе све пламенике, пећке и друга грејна тела, електричне уређаје (сијалице, компјутере, пећке, штедњаке и др.), уређаје са усијаним површинама, који варниче или могу изазвати пожар или експлозију;
- 12) поштују забрану сипања запаљивих течности у канализациону мрежу;
- 13) поштују забрану пушења и употребе отвореног пламена у зградама и дворишту Факултета;

- 14) поштују забрану коришћења гасних и електричних решоа у свим просторијама Факултета, осим у кухињи;
- 15) поштују правило да кварове на електричним уређајима и инсталацијама сме да отклони само за то стручно лице;
- 16) поштују забрану држања папира и других запаљивих материјала на удаљености мањој од 1 метра од пећи и других ужарених грејних тела;
- 17) правилно и наменски користе уређаје, машине, апарате и инсталације на безбедан начин у складу са техничким прописима и упутствима произвођача;
- 18) уколико уоче неисправности на уређајима и инсталацијама које могу изазвати пожар одмах о томе обавесте надређеног;
- 19) поштују забрану паљења ватре и спаљивања смећа, траве и биљних остатака у дворишту Факултета и на улици око Факултета;
- 20) се старају да студенти не уносе у зграду Факултета запаљиве и експлозивне материје;
- 21) сваки запослени који примети да због неспровеђења мера заштите од пожара прети посредна опасност од избијања пожара, може предложити декану, односно шефу предмета или службе обуставу наставе и других послова, док се та посредна опасност не отклони;
- 22) сваки запослени који примети непосредну опасност од избијања пожара или примети пожар, дужан је да уклони опасност, односно да угаси пожар, ако то може учинити без опасности за себе или другог;
- 23) ако запослени не може сам да угаси пожар, дужан је о томе одмах обавестити ватрогасце на број 193, односно полицију на број 192, а након тога обавестити о пожару декана, шефа предмета или службе ичи лице задужено за послове заштите од пожара;
- 24) учествују у гашењу пожара, евакуацији студената и запослених и пружању прве медицинске помоћи повређенима у случају пожара у складу са Планом евакуације и Упутствима за поступање у случају пожара
- 25) поштују забрану лажног пријављивања пожара и других несрећа;
- 26) присуствују основној обуци и практичној провери знања из области заштите од пожара;
- 27) ако не задовоље на практичној провери знања из области заштите од пожара, најкасније 30 дана од дана извршене провере поново приступе тој практичној провери знања;
- 28) изврше наложене мере од стране лица задуженог за послове заштите од пожара, односно шефа предмета или службе у вези заштите од пожара.

Члан 13.

Дужности домара и руковалаца централног грејања

Домар је дужан да:

- 1) свакодневно врши контролу да ли су хидранти, апарати за гашење пожара и расвета за евакуацију комплетни и на својим местима, а у случају недостатака одмах о томе обавести лице задужено за послове заштите од пожара
- 2) се стара о исправности пећи на струју;
- 3) ако примети неисправности на уређајима и инсталацијама (хидранти, апарати за гашење пожара, електрични, гасни и грејни уређаји и др.), одмах отклони те неисправности, а ако није у стању да то сам учини, одмах о томе обавести лице задужено за послове заштите од пожара;
- 4) држи у радионици највише 1 литар запаљивих средстава за чишћење алата и машина;
- 5) складишти употребљену амбалажу у којој су држане запаљиве течности и гасови у посебној просторији, односно простору, под условима предвиђеним за држање и смештај тих материја;
- 6) обезбеди у радионици проветравање и рад вентилатора;
- 7) свакодневно контролише да ли су путеви око Факултета за прилаз ватрогасних возила стално слободни;
- 8) свакодневно контролише да ли су приступи ватрогасним апаратима и хидрантима слободни;

- 9) свакодневно контролише да ли су путеви за евакуацију у згради и око факултета стално слободни;
- 10) поштује забрану крпљења (лицновања) осигурача за струју; и да осигурачи морају бити димензионисани за одговарајуће оптерећење и замењивати се само исправним новим осигурачима;
- 11) да се стара о кошењу траве и уклањању биљних отпадака из дворишта Факултета;
- 12) буде упознат где се налазе главни прекидачи за искључење довода електричне енергије и гаса у целу зграду Факултета, као и о начину искључења истих;
- 13) у случају гашења пожара водом и помоћу хидранта искључи електричну инсталацију у просторији угроженој од пожара или на главном прекидачу.

Руководилац централног грејања је дужан да:

- 1) има положен стручни испит за руководиоца централног грејања и лекарско уверење;
- 2) спроводи мере заштите од пожара при складиштењу и транспорту угља за ложење за потребе котларнице;
- 3) обезбеди поштовање забране држања запаљивог материјала, заваривања, резања и лемљења, коришћења алата и уређаја који варниче, отворене ватре, уређаја са пламеном, и приступа возилима која варниче у објектима и на просторима за ускладиштавање угља и запаљивих течности и гасова.
- 4) обезбеди одговарајуће проветравање простора за смештај угља и запаљивих течности и гасова;
- 5) спроводи мере заштите од пожара у котларници;
- 6) се стара да се грејни уређаји котларнице: котлови, грејна тела и инсталација могу користити само ако су технички исправни;
- 7) буде упознат где се налазе главни прекидачи за искључење довода електричне енергије за целу зграду факултета, као и о начину искључења истих;
- 29) у случају гашења пожара водом и помоћу хидранта искључи електричну инсталацију у просторији угроженој од пожара или на главном прекидачу.

Члан 14.

Дужности осталих запослених

Административни радници дужни су да чувају регистратурски материјал и одлажу архивски материјал ажурно и уредно у за то одређеним просторијама, у циљу заштите од пожара, имајући у виду да је архива лако запаљиви материјал.

Возач је дужан да обезбеди да моторна возила имају ручни апарат за гашење пожара „С-1“.

Сервирке су дужне да:

- 1) спроводе мере заштите од пожара при коришћењу грејних тела;
- 2) редовно проветравају кухињу;
- 3) у кухињи спроводе дужности предвиђене за спремачице.

Спремачице су дужне да:

- 1) за чишћење просторија држе највише 1 литар запаљивих средстава за чишћење;
- 2) изврше контролу на крају наставе, односно радног времена сваке смене да ли су затворене све боце са запаљивим гасом, искључени сви пламеници, пећке и друга грејна тела, електрични уређаји (сијалице, компјутери, пећке, штедњаци и др.) као и сви други грејни уређаји са усијаним површинама или они који варниче и могу да изазову пожар или експлозију, а у случају да исти нису искључени да их све искључе;
- 3) након сваке смене изнесу из радионица, лабораторија и других просторија масне крпе, пуцвол и друге тканине које служе за брисање руку и машина и одложе их у метални контејнер ван зграде факултета;
- 4) чисте просторије од прашине и запаљивих отпадака после сваке смене; после свакогчишћења прашину и запаљиве отпатке одмах изнети у метални контејнер ван зграде Факултета;
- 5) редовно оджавају траву и уклањају биљне отпатке у дворишту Факултета

- 6) ако приметете оштећења и кварове на уређајима и инсталацијама (хидранти, апарати за гашење пожара и расвета за евакуацију), одмах о томе обавестите лице задужено за послове заштите од пожара;

Члан 15.

Ради ефикаснијег остваривања циљева и задатака заштите људи и имовине од пожара, декан именује Комисију за заштиту од пожара која има три члана. Чланови комисије именују председника и заменика председника.

Комисија за заштиту од пожара:

- 1) прати стање организованости, остваривања и спровођења мера заштите од пожара, покреће и усмерава мере и активности и утврђује предлоге за унапређење заштите од пожара;
- 2) разматра налазе и решења надлежних органа, предлаже мере и активности да се уочени недостаци благовремено отклоне;
- 3) информише Савет Факултета о актуелним питањима из области заштите од пожара, подноси периодичне извештаје о стању заштите од пожара и предлаже предузимање потребних мера за спровођење и унапређење заштите од пожара.

Члан 16.

3. Поступак у случају пожара у радним просторијама

По сазнању о насталом пожару декан Факултета, односно лице задужено за послове заштите од пожара или друго лице које декан одреди (у даљем тексту: руководилац акције), предузимају се следеће мере:

1. руководилац акције даје знак за узбуну ради гашења пожара, и то звучним сигналом или на други (уобичајени) начин, зависно од опремљености објекта Факултета (уколико неко од запослених већ није дао знак за узбуну).
2. лица запослена на пословима заштите од пожара која се у време узбуне налазе у објекту Факултета дужна су да одмах дођу на место пожара;
3. по доласку на место пожара руководилац акције процењује ситуацију и одлучује о почетку и начину спасавања људи и имовине и спречавању ширења пожара, а нарочито о евакуацији, врсти опреме и средстава која ће употребити и начину гашења пожара, мерама безбедности при евакуацији и гашењу пожара, употреби заштитне опреме, начину снабдевања водом и другим питањима од значаја за евакуацију и спречавање ширења пожара.

При гашењу пожара предузимају се поступне мере за непосредну акцију гашења пожара – искључење електричне струје, затварање гаса и сл., као и уклањање документације, опреме и друге имовине која би могла бити уништена или оштећена пожаром.

На месту пожара сме се налазити само потребан број запослених у сврху гашења пожара.

4. План евакуације и упутства за поступање у случају пожара

Члан 17.

У случају избијања пожара у објектима Факултета, евакуацију људи и имовине и спречавања ширења пожара организује и обезбеђује предузимање потребних мера, декан Факултета, односно лице задужено за послове заштите од пожара или друго лице које декан одреди (руководилац акције), а поступа се по Плану евакуације и упутствима за поступање у случају пожара (у даљем тексту: План евакуације).

План евакуације спроводе, поред лица из става 1. овог члана, и други руководиоци организационих јединица Факултета, који се затекну на радном месту у моменту избијања пожара.

План евакуације доноси декан Факултета.

План евакуације (графички део) истиче се на видљивим местима, у приземљу и на сваком од спратова, и то по један у сваком ходнику и у близини свих излазних врата.

Члан 18.

План евакуације састоји се од текстуалног дела (Прилог 1) чију основну садржину чине одредбе чл. 19. до 25. ових Правила.

План евакуације састоји се и од графичког дела (цртежа-Прилози) са следећим основном садржином: распоред просторија са нумерацијом, правци кретања угрожених у случају евакуације означени стрелицама у боји; степеништа и евакуационих излаза; места (назначена и приступачна) на којима се налазе кључеви од оних излазних врата која су уобичајено закључана.

У графички део Плана евакуације, поред садржине из става 2. овог члана, уносе се по потреби и место и распоред мобилне ватрогасне опреме, зидних хидраната, разводних електроормана и други корисни подаци, као и легенда са значењем нумеричких и других знакова и симбола на цртежу.

Члан 19.

У случају избијања пожара евакуацију људи и имовине и спречавање ширења пожара организује и с тим у вези, предузимање потребних мера обезбеђује надлежни руководиоца, а у случају његове одсутности дежурно лице одређено актом доносиоца ових Правила (даље: дежурни).

План евакуације, поред лица из става 1. овог члана, спроводе руководећи и извршни ргани Факултета који су се затекли у објекту у моменту избијања пожара до доласка ватрогасне јединице.

Члан 20.

Ради благовремене детекције и реаговања у случају избијања пожара у једном сектору Факултета (Анекс Факултета) користе се уређаји и инсталације аналогно-адресабилног система за аутоматску дојаву и сигнализацију пожара.

Запослени који открије пожар даје знак за узбуну звучним сигналом или на други уобичајен начин (путем уређаја за дојаву и сигнализацију пожара, гласом и сл.).

Запослени који је открио пожар дужан је да га угаси, ако то може учинити без опасности по себе или друге.

Уколико не успе да угаси пожар, о постојању пожара обавештава територијалну ватрогасну јединицу и декана Факултета, односно друго лице из члана 19. став 1 ових Правила.

Члан 21.

О насталом пожару обавештава се најближа подручна полицијска управа, односно полицијска станица Министарства унутрашњих послова.

Члан 22.

Евакуација се обавља из радних просторија Факултета до излаза, кроз ходнике преко најближег степеништа до крајњег излаза, и платоа испред зграде Факултета (прма булевару др. Зорана Ђинђића).

У случају појаве пожара запослени без одлагања крећу ка излазу из радних просторија. Након напуштања радних просторија затварају врата за собом и крећу се ходником брзим ходом ка излазу из зграде Факултета.

Након напуштања објекта, запослени се окупљају на зборном месту испред зграде Факултета. На зборном месту остају док не добију даље инструкције од декана Факултета, односно руководиоца акције.

Члан 23.

За време пожара сви присутни или позвани запослени дужни су да извршавају налоге руководиоца акције.

Члан 24.

После настанка пожара и давања знака за узбуну забрањена је употреба фиксних телефона Факултета, изузев за неодложне разговоре који су у вези са насталим пожаром.

Члан 25.

Гашење пожара и спасавање људи и имовине врши се док се пожар не угаси, односно спасавање не заврши.

Запослени који учествују у гашењу пожара и спасавању људи и имовине напуштају место пожара тек пошто се руководилац акције увери да је пожар угашен и спасавање успешно завршено.

По завршеној евакуацији и интервенцији на спречавању ширења пожара Руководилац акције са Факултета дужан је да сачини извештај о току и резултатима евакуације и интервенције и достави га Савету факултета, декану и одговорном лицу које је декан одредио.

5. Начин оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара

Члан 26.

Оспособљавање запослених за спровођење заштите од пожара врши се кроз основну обуку и практичну проверу знања запослених из области заштите од пожара, коју Факултет организује у складу са одредбама чл. 53. и 54. Закона.

Сваки запослени, пре ступања на рад, дужан је да се упозна са мерама и опасностима од пожара и експлозија, начином спровођења мера заштите од пожара и употребом уређаја, опреме и средстава за гашење пожара у згради Факултета.

Члан 27.

Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара доноси декан Факултета, по прибављеној сагласности надлежног министарства.

Провера знања запослених врши се једном у три године.

Члан 28.

Садржајем програма основне обуке запослених из области заштите од пожара обезбеђује се стицање основних теоријских и практичних знања о: нормативном уређењу заштите од пожара, пожарима, превентивној заштити од пожара, средствима за гашење пожара, ватрогасним справама и опреми, тактици гашења пожара, садржини ових Правила, а посебно поступању запослених у случају избијања пожара у згради Факултета, односно евакуацији и спречавању ширења пожара.

Обуку изводи лице задужено за послове заштите од пожара.

Члан 29.

Практична провера знања запослених из области заштите од пожара врши се провером знања путем тестова и провером практичне обучености.

О провери знања запослених води се одговарајућа евиденција.

Послове организовања провере знања и вођење евиденције врши лице задужено за послове заштите од пожара.

Члан 30.

Практична провера знања запослених из области заштите од пожара врши се провером практичне обучености.

О провери знања запослених сачињава се записник и води одговарајућа евиденција.

Запослени који не задовољи на провери знања дужан је да се накнадно, а најкасније у року од 15 до 30 дана од дана извршене провере, подвргне поновној провери знања.

Члан 31.

О одржавању ватрогасне опреме и средстава за гашење пожара старају се запослени задужени овом опремом.

Члан 32.

Врста опреме и средстава за гашење пожара и њихов размештај ближе се утврђују појединачно за сваки објекат у графичком делу Плана евакуације.

6. Прелазне и завршне одредбе

Члан 33.

Даном ступања на снагу ових правила престаје да важи Правилник о заштити од пожара, број 01-485 од 27.01.2006 године.

Члан 34.

Ова правила ступају на снагу наредног дана од дана објављивања на огласној табли и интернет страници Факултета.

Број:
У Нишу, 17.09.2012. године

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА
МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА

Проф. др Мирјана Апостоловић

ПЛАН ЕВАКУАЦИЈЕ

Члан 1

Планом евакуације и спашавања утврђују се организација, поступци и мере за осигурање брзе евакуације из објекта.

План има задатак да у случају пожара, експлозије, хаварије, потреса или другог догађаја предвиди организацију евакуације и спашавања студената, запослених и других особа које се могу затећи у објекту.

Технички услови за извођење евакуације односе се на уређење и одржавање путева евакуације унутар објекта:

Планирани евакуацијски путеви и излази морају се током коришћења објекта непрекидно одржавати у складу са захтевима сигурности (проходности).

Члан 2

Евакуација подразумева унапред програмирани и организовани начин напуштања угрожених простора и просторија, пре него што наступи опасност по живот и здравље студената и запослених.

Запослени и студенти, у најкраћем времену, започињу евакуацију спонтано, из угрожених или потенцијално угрожених делова објекта крећући се искључиво уобичајеним комуникацијама унутар објекта ка безбедном месту где се не очекују штетни ефекти због којих се врши евакуација;

Члан 3

Спашавање подразумева спровођење радњи којим се лицима затеченим у угроженим просторијама или просторима пружа помоћ у напуштњу угроженог простора.

Спашавање се изводи и у ситуацијама када су деловањем пожара блокирани путеви или излази за напуштање угрожених простора, а у најкраћем времену са снагама и средствима који одговарају насталој ситуацији.

Процес евакуације и поступци спашавања спроводе се пре, у току или након догађаја који угрожавају животе или здравље људи, односно штете материјалним добрима.

Одговорност и овлашћења за спровођење евакуације

Члан 4

За примену процедуре евакуације одговоран је декан Факултета, а његовом одсуствулице које је према Правилима заштите од пожара задужено за спровођење евакуације.

Члан 5

Евакуација из објекта Факултета вршиће се по налогу који се преноси говорним порукама. Лицима које треба евакуисати, налог за евакуацију преноси лице задужено за спровођење евакуације по одобрењу декана.

Евакуација се наређује у случају када у објекту Факултета настане пожар или нека друга ванредна ситуација која захтева да сва или део лица која се налазе на Факултету морају бити безбедно евакуисана из угрожене зоне.

Обавезе одговорних лица кад настане потреба за евакуацијом из објекта

Члан 6.

Када настане потреба за евакуацијом из неке од просторија или објекта Факултета потребно је одмах:

1. утврдити тачну локацију дела објекта из којег је потребна евакуација студената, запослених или лица која су се ту затекла;
2. свима на Факултету, које је потребно евакуисати, дати кратко упуство о смеру евакуације са нагласком да се прво евакуишу студенти и лица која су најудаљенија од места изласка на безбедни простор;
3. по потреби организовати да се свима који се евакуишу обезбеде влажне крпе или опрема за заштиту органа за дисање;
4. гласно и одсечно нагласити потребу евакуације из тог дела простора за све који су се ту затекли и усмерити их према најближем излазу за евакуацију уз напомену да се крећу ходом и да никако не трче;
5. по потреби обезбедити преносну батеријску лампу за случај отказа паничног осветљења;
6. када и последње лице напусти простор из кога се врши евакуација детаљно проверити просторије да неко није заостао;
7. на месту заједничког окупљања извршити проверу да ли су сва лица из угроженог простора евакуисана.

Поступак осталих лица кад настане потреба за евакуацијом из објекта

Члан 7

У случајевима потребе евакуације из просторија Факултета или дела објекта где се тренутно налазе сва лица су у обавези да се придржавају следећег:

1. по установљавању тачног места одакле је потребно извршити евакуацију, одмах омогућити несметан пролаз присутним лицима кроз излазе за евакуацију према зборном месту евакуације, као у прилозима;
2. омогућити проходност кроз све улазе-излазе из простора Факултета отварањем врата;
3. гласним, одсечним упозорењем обавестити угрожене на обавезу евакуације;
4. без поговора извршавати команде лица одговорног за спровођење евакуације;
5. организовати прихват евакуисаних на зборним местима.

Путеви евакуације - правци напуштања објекта

Члан 8

У случају потребе за евакуацијом са Факултета, правац напуштања просторија у објекту је преко вертикалног (степениште) и хоризонталних евакуационих праваца (ходника) који воде на излазе обележене ознаком „ИЗЛАЗ“.

У случају потребе за евакуацијом из просторија, правац напуштања просторија је у правцу евакуације до најближег излаза који води директно на отворени простор.

Евакуациони правци (путеви изласка из објекта) обележени су и указују на исправан правац кретања у случају потребе за евакуацијом.

У случају потребе за евакуацијом из објекта предвиђено је опште алармирање, које се спроводи јављачима пожара или гласом.

Табле и натписи обавештења

Члан 9

Изнад излаза из објекта на отворени простор постављена је табла са ознаком „ИЗЛАЗ“ а хоризонтални и вертикални правци евакуације означени су стрелицама које показују исправан смер евакуације у случају пожара.

Мере за безбедну евакуацију у случају избијања пожара

Члан 10

У случају настанка пожара већих размера на Факултету потребно је организовати и извршити евакуацију студената и запослених који се затекну у угроженом простору;

Почетни и крајњи циљ код стварања услова за евакуацију је принцип напуштања објекта (места где се особе које се евакуишу нашле у моменту када се сазна за догађај) за што краће време;

1. за излаз користити најкраћи евакуациони правац обележен таблом са ознакама смера евакуације;
2. излази из објекта задовољавају потребе студената, запослених и странака које се затекну у простору уз организацију евакуације;
3. руководиоци евакуације прво студенте упућују на излаз из објекта;
4. зборно место евакуисаних је на платоу испред Факултета (парковски простор према булевару др. Зорана Ђинђића), на удаљености 10 метара од објекта;
5. при евакуацији водити рачуна да сви угрожени напусте простор Факултета;
6. ако се просторија не може напустити због пламена или дима на путу за евакуацију присуство у датим просторима треба на погодан начин означити (истицањем ознака на прозорима и слично).

УПУСТВО ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА

Члан 11

Сваки запослени или странка који примети непосредну опасност од избијања пожара или примети пожар дужан је да уклони опасност, односно да угаси пожар ако то може учинити без опасности за себе или другог. Уколико не може сам да угаси пожар, дужан је да о томе без одлагања обавести лице запослено на пословима обезбеђења објекта Факултета или најближу ватрогасну јединицу на број телефона 193, (мобилним телефоном 018193), односно полицијску станицу на број телефона 192 (мобилним телефоном 018192) водећи рачуна да буде кратак и јасан.

Дежурног ватрогасне јединице односно МУП-а обавештава о следећем:

1. где гори (назив објекта, адреса)
2. шта гори (уређеји, документација, унутрашњи ентеријер)
3. ко позива (име и презиме).

Одговорно лице за заштиту од пожара тј. **руководилац акције**, чим сазна за пожар утврђује које мере се морају предузети у погледу употребе средстава и опреме за гашење пожара, организације гашења, евакуације и спашавања, тражење помоћи у случају повређених особа и слично, те преузима вођење акције гашења до доласка ватрогасне јединице;

По пристизању ватрогасне јединице пружа обавештења ватрогасцима о месту пожара и материјалима који се тамо налазе и могу бити опасни у пожару;

Одржава ред и онемогућава улазак у зграду Факултета непознатим лицима.

Сви запослени који се затекну у непосредној близини пожара, дужни су да на позив одговорног лица тј. руководиоца акције приступе гашењу пожара. Особе захваћене и повређене пожаром, одмах треба збринути и одвести у болницу.

Приликом акције гашења на месту пожара сме се налазити само потребан број запослених, а остали присутни су дужни да мирно и без панике напусте угрожени простор до зборног места кроз означене пролазе и излазе, на начин који не изазива повреде или панику (сагласно плану евакуације).

Пре напуштања просторије и почетка гашења пожара запослени, на свом радном месту, мора:

1. искључити електричну струју;
2. спречити настанак панике приликом изласка из радног простора;

3. ако су пожаром захваћени електрични уређаји, обавестити стручно лице које ће их искључити;
4. водоити рачуна о томе да се електрични уређаји гасе средствима за гашење пожара само након искључења из напона;
5. предузети уз посебне мере безбедности за гашење пожара у близини електричних уређаја који су даље остали под напоном.
6. имати у виду да је забрањено ручно гашење електричних уређаја под високим напоном, било којим средством и на било који начин;
7. водити бригу да се избегне непотребно поливање воде по предметима и уређајима (ради смањења штете), те да се уклоне материјали и предмети који би могли бити оштећени од ширења пожара;
8. према потреби и налогу руководиоца акције, након сваког гашења пожара, у сарадњи са професионалном ватрогасном јединицом, учествује у противпожарној стражи која ће на месту пожара дежурати пар сати након пожара како би се спречило поновно избијање пожара;

Поступак код откривања пожара

Члан 12

Када се примети пожар у почетној фази поступати на следећи начин:

1. ручним јављачем пожара или гласом алармирати студенте и запослене у угроженом простору;
2. ватру гасити расположивом опремом тако да се увек налазите између пламена и излаза (леђима окренути излазу да пламен не би пресекао пут);
3. искључити систем климатизације, вентилације, електричне енергије за општу потрошњу изузев расвете и нужних потрошача;
4. ако се пожар не може брзо на безбедан начин угасити, искључити струју на прекидачу спратне табле и приступити евакуацији из угроженог дела простора;
5. пре отварања врата треба их додирнути и проверити да ли су топла; ако су топла не треба их отворити, ако нису отворити их пажљиво и уколико на путу за евакуацију нема пламена и дима треба кренути ка излазу;
6. за собом затворити врата просторије;
7. врата не закљчавати јер се може јавити потреба да се морате вратити у просторију ако вам је одсечен пут за евакуацију;
8. приликом евакуације не треба трчати, већ погнуто, због дима, кренути у напуштање објекта;
9. за евакуацију користити обележени евакуациони правац и кретати се у смеру који показују табле са ознакама смера евакуације;
10. никако се не враћати у просторије уколико сте нешто заборавили;
11. уколико одело буде захваћено пламеном треба стати, главу погнути ниже од тела а затим се котрљати ради гашења пламена;
12. за евакуацију не користити степениште које је било захваћено пожаром;
13. за евакуацију не користити лифт
14. када се изађе из објекта, треба се удаљити од њега најмање 10м и у објекат се не враћати док руководиоца гашења то не допусти;
15. ако се просторија не може напустити због пламена и дима на путу за евакуацију телефоном или на други начин обавестити ватрогасце о месту где се налазите;
16. немојте одмах отворити или разбијати прозор јер може доћи до повлачења дима у просторију;
17. уколико дим улази у просторију због дисања савити се што ниже поду, и по могућству на уста ставити марамицу или крпу натопљену водом;
18. Када дим почне озбиљније да улази у просторију и онемогући дисање направити отвор у доњој зони прозора (не разбијати га комплетно). Кроз овај отвор треба се дисати ваздух од споља.

Организација евакуације студената из објекта

Члан 13

У случају настанка пожара већих размера на Факултету или неком делу и ако се процени да је то неопходно, приступа се организованој евакуацију студената и запослених који су се затекли у угроженом простору, као и спашавању имовине.

Организација и евакуација студената који се затекну у простору угроженом пожаром изводила би се под руководством декана Факултета, одговорног лица и присутног наставника. За евакуацију са спратова користити степениште, а за излаз из објекта коридоре и излазе за евакуацију који су означени паник расветом и таблама са ознаком ИЗЛАЗ.

У току евакуације студената из објекта присутни наставник има обвезу да:

- обавести студенте и присутне запослене о насталим опасностима,
- усмери студенте на правац евакуације,
- помогне студентима у току евакуације;
- спречи настанак панике и стварања нередице;
- изврши проверу да ли су сви студенти напустили просторије и провери стање у просторијама и сам се евакуише истим правцима.

Домар и лица запослена на пословима обезбеђења учествују у организованој евакуацији тако што:

- искључују електричну енергију у угроженом простору или целом објекту;
- проверавају да ли је искључена вентилација;
- проверавају светилке нужне расвете.

Поступак евакуације имовине и обавезе запослених пре напуштања радног места

Члан 14

Запослени на Факултету су у оквиру своје надлежности, уколико не угрожавају себе и друге, обавезни да на безбедно место изнесу:

- запослени у организационој јединици стручних служби – сва важна финансијска документа, техничку документацију, рачунаре са базом података и осталу документацију везану за статус студената Факултета која се код њих налази;
- наставно особље – сву документацију везану за статус студената Факултета која се налази на предмету;
- техничко особље – све посуде са запаљивим материјалом које су мобилне.

Организација евакуације запослених

Члан 15

Запослени се евакуишу после изведене евакуације студената из објекта (учионица, вежбаона, лабораторија, кабинета).

Декан Факултета и руководилац акције руководе евакуацијом запослених и напуштају просторије Факултета последњи, после извршеног прегледа стања просторија након евакуације.

Када запослени добију наређење да се евакуишу, да напусте радне просторије, обавезни су да:

- пре напуштања просторија искључе уређаје и затворе прозоре;
- прегледају радни простор, узму личне ствари, искључе светло ако је укључено;
- изађу из просторија, затворе врата и убрзаним кораком, одређеним правцима напусте зграду Факултета, без галаме и панике, кроз обележене излазе.

По изласку из зграде запослени се окупљају на зборном месту и чекају даља наређења декана Факултета или руководиоца акције.